

**UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA,
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOSOFIE
AGENȚIA NAȚIONALĂ A ARHIVELOR
CENTRUL DE STUDII INTERDISCIPLINARE
”SILVIU DRAGOMIR”, CHIȘINĂU-ORADEA
CAPELA ”ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI”, USM**

PROGRAMUL

***Conferinței științifice naționale cu participare
internațională***

***BISERICA ORTODOXĂ ȘI IMPLICAȚIILE
SALE ÎN PROCESELE EDUCATIV-
CULTURALE
DIN SPAȚIUL ROMÂNESC
în secolul al XIX-lea - secolul al XXI-lea***

***Chișinău, Republica Moldova
19-21 octombrie 2023***

*Conferința națională cu participare internațională
„Biserica Ortodoxă și implicațiile sale în procesele educativ-culturale din
spațiul românesc în sec. al XIX-lea – sec. al XX-lea”
19-21 octombrie, 2023*

COMITETUL ȘTIINȚIFIC:

Igor ȘAROV, Rectorul Universității de Stat din Moldova

Igor CAȘU, Directorul Agenției Naționale a Arhivelor

Pr. Octavian MOȘIN, Biserica „Întâmpinarea Domnului”,
Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea de Stat din Moldova

Ion GUMENĂI, Agenția Națională a Arhivelor; Universitatea de Stat
din Moldova

Ion EREMIA, Directorul Centrului de Studii Interdisciplinare
„Silviu - Dragomir”, Chisinau-Oradea

Igor BERCU, Decanul Facultății de Istorie și Filosofie, Universitatea
de Stat din Moldova

Florin DOBREI, Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, România

Daniel NIȚĂ-DANIELESCU, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași,
România

Igor CERETEU, Institutul de Istorie al Universitatea de Stat din
Moldova

Alina FELEA, Institutul de Istorie Universitatea de Stat din Moldova

Ivan DUMINICA, Institutul Patrimoniului Cultural

Ion GHELEȚCHI, Universitatea de Stat „B.P. Hașdeu” din Cahul

Lilian CIACHIR, Universitatea din București, România

COMITETUL ORGANIZATORIC:

Pr. Octavian MOȘIN, Biserica „Întâmpinarea Domnului”,
Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea de Stat din Moldova

Ion EREMIA, Directorul Centrului de Studii Interdisciplinare „Silviu
- Dragomir”, Chisinau-Oradea, Universitatea de Stat din Moldova,
Facultatea de Istorie și Filosofie

Ion GUMENĂI, Agenția Națională a Arhivelor; Universitatea de Stat
din Moldova

Lilian CIACHIR, Universitatea din București, România

Alexandra COJUHARI, Biblioteca Centrală USM

PROGRAM

JOI, 19 octombrie 2023

16.00 – 20.00 Sosirea participanților. **Cazarea.**

VINERI, 20 octombrie 2023, UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA,

Anexa Blocului II, Auditoriul 16

9.00 – 9.30 Înregistrarea participanților.

9.30 – 10.00 Deschiderea festivă.

10.00 – 11.00 Ședința în plen.

11.00 – 11.30 Pauză de cafea.

11.30 – 14.00 Activitatea în secțiuni.

11.00 – 11.30 Pauză de cafea.

14.30 – 15.00 Activitatea în secțiuni.

9.30 – 10.00 **Deschiderea festivă.**

Cuvânt de salut

Igor ȘAROV, Rectorul Universității de Stat din Moldova
Ioan (MOȘNEGUȚU), Episcop de Soroca, Vicar al
Mitropoliei Chișinăului și a Întregii Moldove

Igor BERCU, Decanul Facultății de Istorie și Filosofie,
Universitatea de Stat din Moldova

Igor CAȘU, Directorul Agenției Naționale a Arhivelor

Ion EREMIA, Directorul Centrului de Studii
Interdisciplinare „Silviu - Dragomir”, Chisinau-Oradea

10.00 – 11.00 **Ședința în plen.**

**Moderatori: conf. univ., dr. hab. Ion GUMENĂI;
pr. conf. univ. dr. Octavian MOȘIN**

11.00 – 11.30 **Pauză de cafea.**

11.30 – 14.00 **Activitatea în secțiuni.**

**Moderatori: conf. univ., dr. Teodor CANDU, conf.
cercetător., dr. Ivan DUMINICA.**

14.30 – 17.00 **Activitatea în secțiuni**

**Moderatori: conf. univ. dr. Ion XENOFONTOV; pr.
conf. univ. dr. Octavian MOȘIN**

SÂMBĂTĂ, 21 octombrie 2023,

9.00 – 10.00 Totalurile conferinței.

10.00 – 13.00 Pelerinaj.

13.00 – 14.00 Prânzul.

14.00 Plecarea participanților.

COMUNICĂRI:

SESIUNEA ÎN PLEN Moderatori: conf. univ., dr. hab. Ion GUMENĂI; pr. conf. univ. dr. Octavian MOȘIN	
1.	<i>Preot conf. dr. Daniel NIȚĂ-DANIELESCU</i> MĂRTURISIREA SFÂNTULUI MITROPOLIT PETRU MOVILĂ, CARTE DE DOCTRINĂ ORTODOXĂ ȘI MANUAL DIDACTIC ÎN ȘCOLILE TEOLOGICE DIN SPAȚIUL ROMÂNESC, ÎN SECOLUL AL XIX-LEA
2.	<i>Prof. univ. dr. hab. Ion EREMI</i> INTELECTUALITATEA CREȘTIN-ORTODOXĂ DIN BASARABIA LA CUMPĂNĂ DE VEACURI (SFÂRȘITUL SECOLULUI AL XIX-LEA – ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XX-LEA)
3.	<i>Pr. prof. univ. dr. Florin DOBREI</i> UN AȘEZĂMÂNT EDUCAȚIONAL DE ALTĂDATĂ: „ȘCOALA CAPITALĂ” DIN DOBRA (Jud. HUNEDOARA)

Secțiunea 1 Auditoriul 16/Anexa bloc II

Moderatori:

conf. univ., dr. Teodor CANDU,
conf. cercetător., dr. hab. Ivan DUMINICA

1. **Prot. Dr. Ioan LISNIC**
DE LA „FILOCALIA” SF. PĂRINȚI AI BISERICII LA ACTIVITATEA MIȘCĂRII DUHOVNICEȘTI „RUGUL APRINS”. MONAHI BASARABENI MEMBRI AI MIȘCĂRII „RUGUL APRINS” PERSECUTAȚI DE REGIMUL COMUNIST
2. **Dr. hab., cercet. șt. Alina FELEA**
SFÂNTA TAINĂ A NUNȚII ÎN SURSELE SEC. AL XVII-LEA – ÎNCEPUTUL SEC. AL XIX-LEA
3. **Dr., cercet. șt. Teodor CANDU**
MĂRTURII DOCUMENTARE LA EDUCAȚIA ȘI MORALITATEA CLERULUI DIN MOLDOVA LA SFÂRȘITUL SECOLULUI AL XVIII-LEA – ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XIX-LEA
4. **PS dr. Ioan (MOȘNEGUȚU), Episcop de Soroca**
SACRIFICIUL PENTRU BISERICĂ ȘI NEAM A DINASTIEI DE PREOȚI BALTAGA
5. **Pr.conf. univ., dr. Octavian MOȘIN**
PREOCUPĂRI TEOLOGICE ÎN REPUBLICA MOLDOVA (1993-2023)
6. **Diac.drd. Denis CHIRIAC.** IMPACTUL TEHNOLOGIEI ȘI A MEDIULUI DIGITAL ASUPRA EDUCAȚIEI RELIGIOASE PROMOVATE DE BISERICA ORTODOXĂ ÎN SECOLUL AL XXI-LEA

7.	<i>Pr., dr. Panteleimon (PAVLINCIUC)</i> RELAȚIILE MĂNĂSTIRII NOUL-NEAMȚ CU MUNTELE ATHOS ÎN SECOLELE AL XIX-LEA ȘI XX-LEA
8.	<i>Dr. Dinu Poștarencu</i> BISERICA AȚOPERĂMÂNTUL MAICII DOMNULUI DIN CHIȘINĂU
9.	<i>Dr. hab. Ivan DUMINICA</i> VARZOPOV – O DINASTIE DE PREOȚI BULGARI DIN BASARABIA (1834–1939)
10	<i>Lect. univ., dr. Ion GHELEȚCHI</i> MANUSCRISE RELIGIOASE ALE BASARABIEI. REGISTRUL CLERICAL AL BISERICII SFÂNTUL DUMITRU” DIN SATUL ROȘU, R-NUL CAHUL (1882-1914)
11.	<i>Conf. univ., dr. Silvia CORLĂTEANU-GRANCIUC</i> TRANSFERUL ÎN 1940, LA IAȘI, A FACULTĂȚII DE TEOLOGIE DIN CHIȘINĂU ȘI UNELE CONSIDERAȚII PE MARGINEA LEGII PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEOLOGIC SUPERIOR DIN 18 MAI 1938
12	<i>Drd. Fiodor TONU</i> EDUCAȚIA LA COLONIȘTII PROTESTANȚI DIN BASARABIA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SEC. XIX
13	<i>Dr. hab. Igor CERETEU</i> VALOAREA ISTORICĂ A LITERATURII DIDACTICE DIN BIBLIORECA MĂNĂSTIRII NOUL NEAMȚ

14	Pr.,mrd. Radu STOROJA SITUAȚIA BISERICESCĂ DIN BASARABIA PÂNĂ LA 1914 ȘI RAPORTURILE CU IERARHIA RUSĂ
15	Cercet. Tudor CIOBANU MIȘCĂRI ALE POPULAȚIEI ORTODOXE DIN ȚINUTURILE ORHEI ȘI SOROCA LA SFÂRȘITUL SECOLULUI AL XVIII-lea – ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XIX-lea
<p>Secțiunea 2 Auditoriul 16/II Moderatori: conf. univ. dr. Ion XENOFONTOV; pr.conf. univ. dr. Octavian MOȘIN</p>	
1.	Conf. univ., dr. Lilian CIACHIR BISERICĂ ȘI EDUCAȚIE ÎN ROMÂNIA: CÂTEVA CONSIDERAȚII
2.	Pr., drd. Constantin PISICA UNELE CONSIDERAȚII PRIVIND ÎNVĂȚĂMÂNTUL PAROHIAL DIN BASARABIA LA ÎNCEPUTUL SEC. AL XIX-LEA. SITUAȚIA ISTORIOGRAFICĂ
3.	Drd. Alexandru ARGINT REFORMA INSTRUCȚIUNII PUBLICE DIN 1864 ÎN ROLUL CLERULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR DIN BASARABIA
4.	Drd. Ilie GULCA MOLDOVENIZARE VERSUS RUSIFICARE. CONSIDERAȚII PRIVIND ȘCOALA PAROHIALĂ LA MIJLOCUL SECOLULUI AL XIX-LEA ÎN BASARABIA

5.	<i>Drd. Sergiu DEMERJI</i> CONSIDERAȚII PRIVIND POLITICILE LINGVISTICE ÎN CADRUL BISERICII ORTODOXE DIN BASARABIA LA MIJLOCUL SECOLULUI AL XIX-LEA
6.	<i>Pr., prof. dr. Eugeniu ONICOV</i> ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEOLOGIC DIN BASARABIA LA ÎNCEPUTUL SEC. XX (1905-1917)
7.	<i>Conf. univ. dr. Ion Valer XENOFONTOV</i> BISERICA ORTODOXĂ DIN BASARABIA ÎNTRBELICĂ: TRANSFORMĂRI NAȚIONALE ȘI SENTIMENTALISM RUSESC
8.	<i>Cercet. Alexandru CERGA</i> CLOPOTELE BISERICILOR DIN BASARABIA (1812-1944)
9.	<i>Conf. univ., dr. hab. Ion GUMENĂI</i> MĂNĂSTIREA NOUL NEAMȚ CA FACTOR MORAL-SPIRITUAL A BASARABIEI ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-lea
10	<i>Arhim. dr. Iov (Vadim CRISTEA)</i> CONTRIBUȚIA MĂNĂSTIRII CURCHI LA PROCESUL DE EDUCARE ȘI CULTURALIZARE A POPULAȚIEI ÎN CEI 250 DE ANI DE ACTIVITATE
11.	<i>Pr., drd. Alexandru PRUTEANU</i> PREOTUL DUMITRU STĂNILOAIE ȘI NICHIFOR CRAINIC: UN TANDEM ÎNTRU EDUCAREA TINEREI GENERAȚII DIN PERIOADA ÎNTRBELICĂ

12	<p>Cercet. Denis BULANCEA CLERUL ORTODOX DIN BASARABIA - VICTIMĂ ALE REPRESIILOR COMUNISTE DIN PERIOADA SOVIETICĂ (1940-1941; după 1944)</p>
13	<p>Mrd. Oltea BOLDUREANU ROLUL ȘI LOCUL PR. DUMITRU STĂNILOAE ÎN CULTURA ȘI SPIRITUALITATEA ROMÂNEASCĂ DIN SECOLUL XXI</p>
14	<p>Pr. prof. dr. Petru CIOBANU. CONTRIBUȚIA MITROPOLITULUI VISARION PUIU LA DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ȘI ȘCOLILOR TEOLOGICE DIN EPISCOPIA HOTINULUI</p>